

АНТИДЕМОКРАТИЧНІ ВИБОРИ

ПАРТОКРАТІЇ В ОДЕСІ

Одеса (ПС УГС). — У квітні в Одесі розповсюджувалися різного роду інструкції про діяльність неформальних об'єднань і груп в місті Одесі, кожна з грифом «для службового користування». У цих інструкціях подаються короткі характеристики об'єднань і груп, а також відомості про їх лідерів та керівників. Одеських партоткратів найбільше непокоїть чотири неформальні об'єднання: УГС, Народний Рух України за Перебудову, Товариство «Меморіал» і одеські члени Демократичного Союзу.

УГС за словами інструкції — націоналістична організація, що займається дискредитацією КПСС та радянського ладу, бореться за вихід України зі складу СРСР. Хоча Алім Лисюк, на сторінках газети, «Львівська Правда» доводить, що УГС за народні гроші утримує навіть радіостанцію «Свобода», його одеські колеги кричать, що Спілка фінансується закордоном.

Націоналістами автори інструкції називають і членів Народного Руху України за Перебудову. Щодо «Меморіалу», то партійні керівники поливають брудом це товариство за те, що воно надає трибуни екстремістам для антипартійної агітації. Одеське Товариство «Меморіал» не влаштує партоткратів, бо виступає за відміну на терені України указу про мітинги та демонстрації, а також домагається права на законотворчу ініціативу.

В інструкції партія зак-

ликає боротися проти УГС, Народного Руху України, «Меморіалу» та членів Демократичного Союзу всіма засобами. Наприклад, після того, як 28-го червня на засіданні одеського «Меморіалу» виступив Василь Барладян, голова товариства філософа Цимбалюка в обомбі партії і міськвиконкомі було сказано: «вибирай щось одне — або заборонимо «Меморіал», або не будеш дружити з Барладяну!»

У п'ятницю, 7-го липня Цимбалюк і голова українського суспільного товариства «Лелека» — вчений генетик Федір Нарійчук за круглим столом, що відбувся в одеському Будинку вечірніх, запропонували обласному керівництву партії вступити з Барладяну у відкритий полеміку. Ця пропозиція викликала ось яку реакцію з боку головного ідеолога обкому Боделяна: «На засіданні «Меморіалу» пан Барладян сказав, що під час репресій було заарештовано 45 його родичів і рідних. Але цей пан не такий вже бідний. Він не тільки голова ворожої нам Спілки, він прямий нащадок молдавських господарів, а його дід був генералом в українській армії, тому партія винищує і цей рід». Інакше кажучи, парткерівництво області вдається до зведення наклепів на неформальні об'єднання і уникає з ними полеміки, бо партії дійсно нема що сказати народові, адже вона вже лише винищує окремих людей і цілі родини.

Появилися спомини М. Шостачука „Від темряви до світла“.

Вінніпег, Ман. — Цього року тут надруковано спомини Миколи Шостачука п. 3. «Від темряви до світла». Ця 184-сторінкова книжка вийшла накладом автора.

Спомини М. Шостачука говорять нам про події і життя людей в Советському Союзі Східної України, переважно запорізьких земель. Автор описує події, в яких відгравалися пробудження людської душі до релігії, щоб втекти від мертвої релігійної обрядовщини.

У передмові д-р К. Костів між іншим, вказує на головну ідею цієї книжки, пишучи: «Книжка від Темряви до світла» являє собою мемуари уродженця Запорізької області, який пережив роки колективізації, голод 1932-33 років, жакіття Другої

Світової Війни й гріке повенне поневіряння по чужих країнах». А вкінці передмови автор і зазначає: «Книжка написана популярним стилем, в ній багато ілюстраційного матеріалу, як такої помітні сумовиті нотки розлуки з історичним Запоріжжям, а відтак ностальгія за ним. Мемуари М. Шостачука стануть у пригиді соціологам, економістам, історикам і всім тим, хто цікавиться побутом, церковним життям і сільсько-господарськими проблемами в Україні».

Книжку цю в ціні 10 дол. можна набути, звернувшись на адресу: UEBG of Western Canada Publishers, P.O. Box 507, Kelowna, B.C., V1Y 7P1 або: UEBG of Western Canada Publishers, P.O. Box 1865, Winnipeg, Man., R3C 3R1.

ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• У Пустомиттах в Львівщині перший секретар райкому партії Коляда кілька місяців вів кампанію залучення робітників і рядових комуністів Пустомитського об'єднання важливих заводів, які в березні цього року разом із заступником директора заводоуправління Василем Папроцьким виступили в підтримку Народного Руху України не зважаючи на вимогу райкому осудити цю громадську організацію. У травні відбулися партійні збори заводоуправління, на яких Василю Папроцькому, що відмовився визнати свою позицію щодо Народного Руху несправедливо, було виключено з партії. Невдовзі після цього проти Папроцького на заводі було зорганізоване справжнє цькування і він змушений був звільнитися з роботи.

• Після засідання Комісії ВР УРСР, на якому партоткраті виступили проти української національної символіки, влада на місцях несподівано стала вживати репресивні заходи. Ось кілька прикладів з Косівського району Івано-Франківської

області: не бажаючи допустити греко-католицької відпаву і мітинг в Косові на храмове свято 7-го липня, це гудульське місто взяла в облогу, дороги до Косова перекрили, частину машин завертали назад, у всіх перевірили документи і попереджували про недопустимість «зборищ». По місту і особливо біля церкви, де відбувалася багатолюдна відпава, чигали посилені загони міліції та перодяжені оперативники. По селах по декілька разів збирали і закликали до пильності партію. Подібне повторилося у знаменитому гудульському селі Космачі. На храмове свято Петра і Павла 12-го липня, два синьожовті прапори, вивішені вранці біля пам'ятника Т. Шевченка та біля Братської Могили космачан — жертв імперіалістичної війни в Афганістані, були лютно зірвані невідомими місцевими жителями, особами в цивільному. Кагебісти та партактивісти ходили в наговлі, приставали до тих, хто мав на грудях значки з тризубами та синьожовтими прапорами. На передодні в селі

СОЮЗІВКА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ

Кергонксон, Н.Й. — Як і кожного року, т.зв. велике закінчення тижня, а тим і вакаційного сезону, що припадає на День Праці — це для Союзівки — Оселі Українського Народного Союзу кульмінаційна точка літніх місяців. Ці три дні гості виповнюють приміщення оселі, замовляючи їх декілька тижнів наперед, бо спортивні змагання, дві забави і багата мистецька програма притягають особливу нашу молодь, та все нові покоління, що уважають День Праці на Союзівці традиційною зустрічю молоді.

У п'ятницю, 1-го вересня, розпочинаються тенісові змагання т.зв. елімінаційної рунди, а увечері забави при звуках оркестри «Нові часи».

У суботу, 2-го вересня, рівночасно із тенісовими змаганнями розпочнуться плавацькі, які будуть тривати впродовж цілого дня. Увечері о год. 8:30 відбується у залі «Веселки» мистецька програма у виконанні Стефана Шкафаровського — бас-баритона, Олі Шкафаровської-Рудик — деклямації, і Джіма Керола, що показуватиме магічні штуки. Описля забави при звуках оркестрів — «Темпо» і «Нові часи».

В неділю і понеділок, 3-го і 4-го вересня ц.р., продовжуватимуться тенісові і плавацькі змагання зі святочною роздачею нагород в понеділок, 4-го вересня. Змагання влаштує Карпатський Лещетарський Клуб з доручення Української Спортової Центральної Америки і Канади.

В неділю увечері учасники матимуть нагоду ще раз забуватися у великій залі «Веселки», де до танців приграватиме оркестра «Тем-

Танцювальна група «Сизокрил»

Джим Керол

по». У мистецькій програмі, що попередить забаву, виступлять о год. 8:30 ввечора танцювальна група «Сизокрил» з Нью Йорку і Дарка та Славко, що вже не один раз забавляли гостей своїми виступами.

Дарка і Славко

Польські діячі у ЗСА сопідаризуються із рухом спротиву в Україні

Нью Йорк. — До канцелярії Наукового Товариства ім.Шевченка у Нью Йорку наспів лист від директора Інституту Пінсудського в Америці Ежи Пруса з додадком до листа документом «Деклярація солідарності із страйкуючими в Україні».

Текст в українському перекладі звучить так: «Страйки, що розлилися по всій Україні, свідчать, що український народ починає домагатися шораз голосніше своїх економічних і громадських прав та невідхильного права до самостійного буття. Часто порівнюються їх з народинами «Солідарності», яка започаткувала масовий рух спротиву у Польщі проти комуністичної влади, яку підтримувала Москва, що окупувала була не тільки Польщу й Україну, але також інші народи. Для українців як і для поляків є очевидною річчю, що не буде самостійної Польщі без самостійної України, але й доля вільної України була б загрожена, коли б не було самостійної Польщі. Не буде справедливої Європи без самостійної України й інших народів, які дотепер поярмлені. Не те, що роз'єднувало, але те, що єднає два сусідські народи — часто розсварювані російським чи советським окупантом — важливе й істотне для творення згоди потрібної обоим народам. Ми, нижче підписані, солідаризуємося з боротьбою українського народу за права людини, за права власної культури, національної спадщини, солідаризуємося із змаганням українського народу та його боротьбою за самостійність».

Підписали цю Деклярацію 16 видатних польських діячів, на першому місці Вацлав Енджеєвіч, колишній міністер освіти в Польщі й співавтор військового Додатку до договору України й Польщі з квітня 1920 року.

Президент НТШ й голова НТШ в Америці Ярослав Падох подякував за цю Деклярацію листом до директора Інституту Й. Пінсудського та запевнив його, що й він цієї самої думки, що підписані під Деклярацією польські діячі. НТШ у Нью Йорку співпрацювало з Польським Науковим Товариством, влаштуючи цикл спільних наукових доповідей й сучасна історична добра сприяє такій науковій співпраці.

Ветерани 1-ої УД УНА відбудуть з'їзду

Нью Йорк (РГ). — Це вже ввійшло в традицію, що під час Дня Праці колишні вояки 1-ої Української Дивізії УНА відбудуть свої зустрічі, наради чи з'їзди, звичайно на Оселі Українського Братського Союзу «Верховина» в Глен Спей, Н.Й.

Цього року, 2, 3, та 4-го вересня відбудуться аж два з'їзди. В суботу, 2-го вересня, буде радити вже від 9:30 ранку 21-ий делегатський з'їзд Братства в ЗСА, а в неділю, 3-го, 9-ий Головний

делегатський з'їзд Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА, в якому візьмуть участь представники крайових Братств Австралії, Аргентини, ЗСА, Канади і Німеччини.

Як і в минулих роках, увечері в суботу буде комбатантський бенкет і забави, а в неділю по Богослужбах в українських католицькій і православній церквах відбудуться Панахиди за поляглих кол. вояків на «Могили-Пам'ятники».

Відбудеться третій з'їзд міттенвальдців

Кліфтон, Н.Дж. (Ю.С.). — 8-го липня організаційна комісія комітету, створеного для підготовки зустрічі колишніх мешканців табору в Міттенвальді, організаційна комісія сподіється, що багато колишніх міттенвальдців напевно скористає з цієї нагоди і візьме масову участь.

Хоч на Союзівці безліч кімнат, все таки було б бажано, щоб всі зацікавлені учасники заздалегідь подумали над замовленням нічлігу. Для успішного проведення з'їзду проситимеся всіх тих, що протягом останніх років відвідали Міттенвальд, привезти фотокартки та портрети. Організаційна комісія буде рада діставати поради та сугестії відносно з'їзду та особливо буде вдячна кожному, хто приїде відомо йому адреси колишніх мешканців Міттенвальду.

Зі всіма питаннями, порадами прошу звертатися до голови організаційної комісії на адресу: Michael Moczu la, 95 Curie Ave., Clifton, N.J. 07011. Tel.: (201) 772-4753.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ «СВОБОДИ» висловлюють сеньорові українських журналістів і довголітньому співробітнику щоденника «Свобода» ред. Іванові Кедринові-Рудницькому глибоке та щире співчуття з приводу втрати дружини та вірної товаришки життя сл. п. Марії.

Республіки Прибалтики протестують проти диктату Кремля

Москва. — Як уже інформовано, в суботу орган ЦК КПСС газета «Правда» надрукувала рішуче попередження, адресоване прибалтійським націоналістам, які вимагають реальної незалежності.

Стаття, яка ні трохи не подібна до «перебудовних» документів останнього часу, зразу привернула до себе увагу світової громадськості. Цікавим є той факт, що в момент її появи М. Горбачова в Москві не було.

Кремль неоднозначно дав зрозуміти, що не допустить відокремлення прибалтійських республік, хоч теоретично таке право закріплено за ними у советській конституції.

Стаття в газеті «Правда» викликала в Прибалтиці сильну реакцію на спробу Москви шантажувати місце ві національні рухи. Президент литовського руху «Саюдіс» Вітаутас Ляндсбергис заявив, що «партійний документ, який появився у «Правді», викликає асоціації зі старими днями і, мабуть, висловлює точку зору консервативного крила Політбюро, а не самого Міхаїла Горбачова».

У неділю, 27-го серпня, в усіх трьох прибалтійських республіках відбулися засідання керівництва національних рухів, присвячені виробленню реакції-відповіді на тиск Москви.

В литовській розповсюджених Латвійським національним фронтом, сказано, що «імперська декларация ЦК КПСС підтвердила нездатність центрального уряду виникнути в становище, яке склалося у Прибалтиці», «Я не здивуюся, якщо

Москва дасть розпорядження післати у Прибалтику військо, — заявив відомий литовський націоналіст Вісвальдіс Брінкманіс. — Правда, якщо вони це зроблять, вільний світ нарешті зрозуміє, що Советському Союзу не можна довіряти».

В неділю увечері в телевізійній програмі новин був показаний репортаж з московських вулиць. Москвичі одностайно «осудили» сепаратистські настрої прибалтійців. Єдиним винятком був молодий чоловік, який не представився. Він сказав, що народи Прибалтики повинні самі вирішувати свою долю.

Президент Латвійського Народного фронту Дайніс Іванс заявив, що в Латвії не плануються демонстрації чи інші масові вислови протесту. Місцеві націоналісти мають намір використати «парламентські» методи боротьби. «Ми не вдамося до сили, — сказав Іванс, — але ми не можемо мовчати, зустрівшись з атакою такого роду (публікацією у «Правді»). Якщо ми промовчимо тепер, завтра тиск стане ще більшим».

Як повідомляє з Москви кореспондент АП Марк Порубанський, у понеділок Міхаїл Горбачов зателефонував з Криму першому секретареві ЦК Комуністичної партії Литви Альгірдасові Бразаваскавіч і висловив йому стурбованість з приводу подій, що відбуваються у Прибалтиці. Горбачов спробував відмежуватися від документа, надрукованого у «Правді», однак висловив стурбованість тим, що «недавній події вийшли з-під контролю».

В Івано-Франківському розслідують вбивство інженера Левицького

Івано-Франківське. (ПС.УГС). — В неділю, 20-го серпня ц.р. тут відбувся жалобний мітинг в пам'ять інженера Романа Левицького, який помер внаслідок тяжких побиттів 13-го серпня ц.р., коли міліціонери з гумовими киями та рота спецпризначення хотіли перешкодити святкуванню Тисячоліття Христення України.

Як уже повідомлялося в «Свободі» ч. 158, на місці святкування мала відбутися Літургія, але міліціонери й військові оточили те місце і не допустили людей. Коли настав прорвав кордон, зчинилася бійка, в результаті якої помер Р. Левицький. Під час похорону 15-го серпня люди вирішили зібратися на жалобний мітинг в неділю 20-го серпня. Але влада і на цей раз вирішила перешкодити. За годину до початку жалобного мітингу влада влаштувала екологічний мітинг, але львів'яни та івано-франківці на той офіційний мітинг не пішли, а пішли на місце побиття, де перед громадою виступив член УГС Ігор Деркач, який розповів про цей трагічний випадок, закликав людей не піддаватися на провокації до бійки і оголошувати, що злочин цей розслідує прокуратура.

Відгукувалась на цю подію і газета «Радянська Україна» ч. 189 з 17-го серпня ц.р. Однак в газеті жодним словом не згадано про вбивство інженера. Навпаки, там пишуть, що з населення ніхто не постраждав

за те постраждало багато міліціонерів, які звернулися за допомогою до лікарів, тому, мовляв, тепер іде слідство.

В неділю, 13-го серпня, на околиці Івано-Франківська зібралася на Молебень близько трьох тисяч віруючих греко-католицької Церкви, в основному сільських жителів області, — сказано в газеті. Його провів неслегально діючий уніятський священник Василь. Після Молебня віруючі великою групою вирушили в центральну вулицю до центру міста, паралізувавши рух транспорту. Ішли з жовто-блакитними прапорами.

У центрі міста хотіли провести ще й незаконний мітинг. Працівники міліції зупинили їх, запропонували йти вулицею Залізничною до вокзалу і роз'їжджатися по домівках. Екстремістські елементи владисли до насильницьких дій. В результаті чимало працівників міліції постраждало, шістьом подали медичну допомогу. Один працівник госпіталізований.

За фактом вчинення опору працівникам міліції, пов'язаним з насильством, прокуратурою Івано-Франківська порушено кримінальну справу, ведеться розслідування. За даними прокуратури ніхто з цивільного населення за медичною допомогою не звертався».

Підписав кореспондент «Радянської України» В. Шляхтич.

НАРКОТИКИ З ПІВДЕННОЇ Америки доходять усіми способами транспортом до кожного міста ЗСА завдяки знаменито зорганізованій сітці торгівців. Це унеможливило боротьбу з наркотиками, що й провадить державний апарат, бо торгівці перешкоджають усім контрольним та переслідують наркотики так літаками, як авіама, захищені у дитячі іграшки, замороженого рибу чи у частини авт.

ДВОЄ ХЛОПЦІВ ІЗ середньої школи в околиці Гюстону в Тексасі борються проти зарядження їхньої школи, що вони мусять обстригти своє дуже довге волосся. Минулого шкільного року вони майже не ходили до школи, вважаючи, що доручення управи школи — це «дискримінація» для них і вони будуть усіма правими дорогами домагатися, щоб їм не обстригати волосся.

СВОБОДА **SVOBODA**
 FOUNDED 1893
 ISSN 0274-6964 is published daily except Sundays
 Mondays and holidays by the Ukrainian National Association
 Inc. at 30 Montgomerie Street Jersey City N.J. 07302
 Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
 Бюро УНЦ у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
 Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
 UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make
 check or money order payable to "Svoboda"
 Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

„Єдина неподільна“

Дня 23-го ц. р., у 50-ті роковини ганебного пакту Ріббентропа-Молотова, що поділив світ на сфери впливів Третього Райху і Советського Союзу з тайним додатком про згоду на загарбання Москвою трьох прибалтійських держав, окрема Комісія литовського парламенту прийняла резолюцію, що вимагає унеможливлення цього договору і привернення незалежності Литви, Латвії й Естонії. У „Свободі“ з 26-го серпня з'явився на цьому місці коментар п. з. „На порозі незалежності балтійських держав“. Проте ще не відомо, чи їм повезе перекочити той поріг. 26-го серпня цього року офіційний советський ТАСС проголосив довгождану заяву Центрального Комітету Компартії СРСР з найгострішим натавруванням цієї литовської резолюції, з рішучим відкиненням вимоги незалежності та з невдоволенням погрозами репресій. Не маємо ще оригінального тексту російською мовою і знаємо про нього тільки з уривків англійською мовою в „Нью Йорк Таймс“ з 27-го цього місяця. Большевицький Центральный Комітет покликається на перебудову, яка ніби дала народам в СРСР значні поступки в ділянках культури, економіки і політики, але таврує „деякі групи, які називає „націоналістичними екстремістами“, що пішли „задалеко“ і створили атмосферу „націоналістичної гістерії“. Большевицький ЦК підкреслює обов'язковості „співжиття“ всіх народів СРСР і таврує „сепаратизм“, який шкодить єдності Советського Союзу. Не сказано виразно, якими конкретними засобами центральна советська влада буде протидіяти самостійницькому рухові прибалтійських народів, але перестерігається, що наслідки можуть бути катастрофічними для тих, які гадають, що можуть осягнути „націоналістичні цілі“. В іншому місці говориться, що вимоги литовців, латвішів і естонців „ображують російський народ“, федеративний устрій Советського Союзу, Комуністичну партію Советського Союзу і советську армію“.

Це типова декларація чорносотенного неділивства. Націоналістичними гістеріками називається патріотичне прибалтійських народів, які не вимагають нічого іншого, як привернення їм державної самостійності, яку загарило їм на основі згоди двох тиранів, Сталіна і Гітлера. У цьому документі Центрального Комітету Компартії СРСР порівнюється змаг прибалтійців до незалежності з гітлерівським нацизмом. Але ж з отим гітлерівським нацизмом братався Сталін. Ні словечком не згадується і не натякається, яким чином постанала ця імперія від Балтики по Тихий океан і від Білого по Чорне море. Російським царям і їхнім большевицьким наступникам вільно було підступом і зброєю, ламанням договорів і безпосереднім насильством поневолювати країну за країною, підкорювати собі народ за народом і вести після того скрізь русифікаторську політику — погромленням народів не вільно змагати до відзискання своєї волі. „Що має — це має, а що твоє, то про це можна ще говорити“. Коли литовці, латвіш і естонці, мужики, жінки і діти, сплели, тримаючись один одного за руки, живий ланцюг вздовж кордону до коринної Москви — то це „образ“ для СРСР, для Компартії і для советської армії! Але це не є образою для тих народів, коли називається гістерією їхній державницький патріотизм і коли той патріотизм прирівнюється до гітлерівського нацизму.

У довгому дописі з Москви та в коментарі Редакції „Нью Йорк Таймс“ з 27-го серпня згадується, що, мовляв, невідомо, чи Михайл Горбачов брав участь у вирішуванні цієї постанови партійного ЦК, бо він, Горбачов, тепер на літньому відпочинку. Михайл Горбачов є генеральним секретарем Компартії СРСР і президентом Советського Союзу. Не можна уявити собі, щоб Центральный Комітет схвалював таку постанову без відома і згоди свого генерального секретаря. Що конкретно може вчинити центральна влада в Москві, щоб протиставитися вільному рухові прибалтійських держав? Адже згадана вгорі резолюція литовської парламентарної Комісії була прийнята голосами литовських комуністів, які — так само, як у Польщі — є патріотами свого народу. Членами центрального дво — і півтисячного парламенту в Москві є також репрезентанти тих балтійських республік. Горбачов буде певне старатися виминути збройний удар якимись переговорами. Не є виключенням, що в обличчя безпосередньо можливої масакри, на куди більшу скалю, як її переведено весною цього року у Грузії, — лідери балтійських народів підуть на розмови і може й погодяться на рід конфедерації. Коли ж цього не було б і Москва таки рішила би танками здвигати самостійницький рух у Прибалтику, так, як це зробила у 1956 році на Мадярщині, то це був би кінець кар'єри Горбачова. Чи він може дозволити собі тепер, осінню 1989 року, на ізоляцію від усього зовнішнього світу? Все у світі можливе, а проте існують і межі можливостей.

В газеті „Молодь України“ ч. 153 з 9-го серпня опубліковано статтю Олександра Клименка, „Донецькі Куропати“, в якій розповідається, що поруч із залізничною станцією Рутченково у Кіровському районі міста Донецька є чимале пустирське. Територія навколо нього давно забудована, а тут протягом багатьох років вільно ростуть бур'яни. Отож ніхто й не здивувався, що саме це місце райвиконком відвів для будівництва гаражів. Та не встигли екскаватори з'явитися на пустирищі, як по місту рознеслися чутки, що на місці масових поховань щось будують. Члени місцевого відділення Товариства „Меморіал“ негайно звернулися до місцевих властей, аби припинили будівництво доки не з'ясується, що ховається за цими чутками. Працівники виконкому і представники громадськості зустрілися зі старожилами і ті розповіли, що від 30-их років аж до приходу гітлерівців це місце було загороджене парканом і в народі його називали „військовою таємницею“.

У 1937-році мені було 19 років, — свідчить громадянка Короленко. — Я вирішила відвідати свекруху, взяла дитину і пішла, а йти треба було повз „військову таємницю“. Показала дитину на траву, підбігла, поки нікого не було, до паркану, знайшла щілину (я вже чула, що тут лежать наші радянські люди), заглянула. Там була свіжовикрита траншея, а біля неї купа трупів, нахрипів брезен-

Н. Особа

В ДОНБАСІ БУДУЮТЬ ГАРАЖІ НА МОГИЛАХ ЖЕРТВ РЕПРЕСІЙ

том, видно тільки ноги. Коли стала відходити, озирнулася на вишку, вартівник мене рушницю спрямував, мов, їди. Я злякалася, побігла, схопила дитину. Свекрусі розповіла, а вона каже, що повз них щодня возять убитих. Це, каже, наших стріляють за політику...“

Старший слідчий обласної прокуратури М. Водоп'янов, опитуючи людей, встановив, що територія ця була огорожена триметровим парканом і туди возили трупи вантажними автомашинами переважно вночі. Чимало свідків змогли навіть відтворити по пам'яті схему розташування траншей.

Свідок О. Холін розповів: „Я був тоді хлопчиськом, років вісім мені, але добре пам'ятаю, як що-вечора вулицю Кірова їхали в цей бік 2-3 вантажівки з вартівниками по кутах. Ми гадали, що там будуватимуть підземний завод чи аеродром. Але коли наші залишили місто, а німці ще не увійшли, ми кинулися туди, а там...“

Його сусідка знайшла серед трупів свого чоловіка і на таці привезла додому, щоб поховати. Ця жінка ще жива й тепер. Вона розповіла, що бачила там металевий стіл і підведений до нього електричний провід.

Михайло Воскобийник

ДІЯТИ ДЕМОКРАТИЧНИМ ВСЕНАЦІОНАЛЬНИМ ФРОНТОМ

(Перспективи на тлі X сесії УНРади)

II.

Якими мостами йти одним до одного і чи треба це робити? Як поставити сучасний УНРади і середовищем, що в ній перебувають, до процесу природного виростання цілком незалежного від нас національного політичного проводу в Україні, що шойно розгортає свої крила на Батьківщині? Чи виростає тут майбутня політична криза серед демократичної всеукраїнської еліти, тобто конкуренція між діаспорою і Україною, між двома центрами і відмінними національнодержавними лояльностями і тяготіннями, не кажучи вже про такі формати, що не вірять у демократію і її поборюють. Чи описані два центри тяготи заперечують один одному існування своїми цілями? Чи вони безнадійно антагоністичні?

На це кажемо: причин для антагонізму нема, як нема причин для заперечення одних одними, бо єдина об'єднана ідея боротьби за демократичні суверенні державні права України. На різному пошви і по-різному дують і ті й інші, але їм єднає ця ж сама мета — поставити на ноги суверенну демократичну Україну.

Потрібна довга терпелива праця провідних сил в Україні для демократизації. Але також і тут, у вільному світі, потрібна демократизація і додаткова кон-

центрація сил. Різні групи провідників, що виховалися у минулому в різних ідеологічних школах, дають ще й сьогодні різні плоди в політичній, культурній, економічній і церковній ділянках. Заборонено це глибоко „острівна ментальність“, з орієнтацією на дрібні інтереси серед деяких політичних середовищ із їхніми „власними“ політичними центрами. Це єдина велика перешкода для дальшого росту всенационального центру в еміграції, зокрема для розв'язання вгорі окресленої дилеми. Але надіємось, що демократична толеранція і терпеливість допоможуть розв'язати цей ребус.

Концепція Української Національної Ради в еміграції, як політичної школи й лабораторії демократизму, відображає демократичні державницькі прагнення української діаспори, що є громадянами різних держав. Як концепція вона своїм існуванням сприяє розвитку демократичних державницьких прагнень в Україні, стимулює розвиток організаційних форм демократичної самоорганізації в боротьбі за суверенізацію України. Демократично-політистичний досвід УНРади може і мусить придатися для виростання демократичних формаций в Україні і їхньої консолідації між собою.

ні часи. Мені не дуже вірять, але я збираю матеріал про це поховання з 1987 року і маю вже понад 200 свідчень. Так, вони підтверджують: була хатинка, був стіл чи стілець з проводкою. Також кажуть, ніби змашували трупи смолою, щоб не залишалося татуировок чи родимок, по яких можна було б упізнати закатованих. Кажуть, що складали трупи, а зверху — деревини, потім знову трупи і знов деревини. Це поховання не єдине. Недавно в Калінінському районі копали канаву під газопровід і знайшли останки солдатів, чоботи, ромбики, петлі. Десять у 5-6 шарів... Біля нинішньої міської ДАІ (дорожньої автоінспекції) є старий територіальний. Там, кажуть, перед тим, як увійшли в місто німці, розстріляли фешуїстів (учнів фабричнозаводського училища). Навесні йшла колона з 15-ти машин, їх заупинили, змусили фешуїстів викопати ями і розстріляти... В гірничому технікумі був госпіталь. Легкопоранених евакуювали на станцію, а важких уночі везли саме сюди (тобто на Рутченківку). Одна медсестра попросилася похитати з ними: мов, допоможу, коли треба. А вартівник їй: куди ти, дочко, ми ж їх прямо на кладовище веземо... Один з тих, кого тут розстрілювали, чудом врятувався. Його заарештували у 1938-му, роздягли і поставили, як всіх. Стріляли в потилицю. Чи рука в когось здригнулася,

(Закінчення на стор. 4)

Невідкладним завданням УНРади і ДЦ УНР вільному було і є стояти в тісному зв'язку з процесами в Україні, урахуванням прагнень й програму опозиційних державницьких рухів і груп України. УНРади і увесь ДЦ мусять проявляти толерантність до них, беручи до уваги ступінь можливостей діяти там. Ми не можемо антагонізувати боротьбу в Україні проти себе „бомбардуванням“ їх звідси своїм максималізмом, урапатрістичними криками, як це стається з деякими групами Радівських середовищ. Співняти тільки в реальній ситуації конкретної ситуації в Україні й у світі. Максималізм, відірваний від життя, може більше шкоди, ніж допомагати.

Покличемось тут на слова Леха Валенси, сказані напередодні перемоги „Солідарності“ на виборах у Польщі: „Це є час не для ударів, а для узгодження“ (переклад з американської газети — М. В.). Це стосується також до перемоги угорських інтелектуалів, що очолює рух за „переворот“ на Мадярщині. Обидва явища призвели до подорожі президента Буша до згаданих країн, а значить, міжнародного скріплення робітничого руху в Польщі і руху інтелектуалів і націонал-комуністів на Мадярщині.

У зв'язку з виборами до Верховної Ради УРСР, що надходять, вирисується у нас чимало специфічних ролей УНРади, як плоралістичного органу в еміграції, а цим і зразок для інспірації в

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Міжпланетні дослідники

Такими дослідниками відносно давнини були світлові промені, які доводили до очей звіддалі зображення небесних світів, сповнюючи їх уми невимовним подивом та одночасно тривогою.

З винаходом оптичного телескопу поширився не тільки діапазон космічних обстежень, але й докладність та якість досліджуванних об'єктів. За останніх п'ять сторіч оптичні телескопи досягнули великої чутливості та складності. Але навіть при допомозі такого досконалого телескопу, 200-інчовий телескоп Гейла в Паломар Гарден, у Каліфорнії, астрономи не могли прослідити не тільки багато деталей далеких космічних, але й власної галактики Молочного Шляху.

Шойно в 1932 році відкриття космічної радіації американським інженером телефонної лабораторії Белла, Карлом Янським, пробило науці нове вікно космосу у виді електромагнетного спектру, який вміщав, крім світлових, також радіові хвилі, довжиною від одного сантиметра до 15 метрів.

Цей винахід ляг в основу винаходу радіоастрономії, яка створила перелік в цілій астрономії; згадати б хоч би накреслення мапи нашої галактики та ідентифікування цілої низки космічних об'єктів.

Але, якщо мова про нашу сонячну систему, найкращими дослідниками виявилися штучні супутники, орбітні астрономічні обсерваторії та безпілотні зонди.

Одна з таких зонд „Вояжер 2“ мореплавець відкрив, згідно із звітним листом НАСА, від 7-го липня та 3-го серпня ц.р. чотири нові місяці на планеті Нептун. Як відомо, НАСА в 1977 році вичаїло в далеку космічну подорож безпілотну зонду, „Вояжера 1“ та його двійника „Вояжера 2“.

Нещодавнє відкриття чотирьох нових місяців Нептуна становить велику сенсацію в цілому світі та ставить під сумнів правдивість цієї дозоючасної планетної теорії, згідно з якою катастрофічна подія, що стала дійсністю в нашій сонячній системі багато мільйонів років тому, спричинила деформацію орбіт двох відомих місяців планети Нептуна, з яких менший, Нерейд має видовжену, еліптичну орбіту, а більший, Тітон має орбіту, у напрямку назад, яка постійно меншає та готує йому передчасну загибель.

Для уточнення слід згадати, що Трітон, найбільший нашого земного Місяця, був виявлений у 1846 році, а Нерейд, зрештою менший за наш Місяць, відкрито шойно 40 років тому.

Обидва „Вояжери“, побудовані Агенцією НАСА у 1974 році, за час своєї 15-тирічної мандрівки в космосі, коштували американським платникам податків 865 мільйонів дол. За ті гроші вони переслали на Землю багато тисяч фото-

графій, які, не тільки змінили дозоючасний космологічний погляд на вселенну, але заповнили також багато білих плям у підручниках астрономії.

Наприклад, цього місяця науковці НАСА повідомили, що „Вояжер 2“ переслав фотографії двох темних обручів, що творять, свого роду, комір навколо південного бігуна планети Нептун. Згідно із здогадами науковців, цей комір чи пояс, шириною 2,700 миль, становить скупчення пилових та повітряних хмар, то до певної міри нагадують обручі Юпітера, Сатурна та Урану.

Згідно з передбаченням астрономів, „Вояжер 2“, що летить із швидкістю 42,200 миль на годину зблився 24-го серпня, 1989 року на відстань 3,000 миль від північного бігуна Нептуна та став першим космічним возом, що пересік так близько повз цю планету.

Реасумуючи досягнення обидвох „Вояжерів“, слід ствердити, що вони доволі значні. В 1979 році вони прослідити Юпітер, звідкіля „Вояжер 1“ полетів у 1980 році у міжзоряні нетрі вселенної. У загальному, проект „Вояжерів“, зняв 21 нових Місяців: три на Юпітері, чотири на Сатурні, 10 на Урані та чотири на Нептуні.

Мало цього, вони виявили теж багато нових невідомих деталей на існуючих вже місяцях Сатурна, наприклад, середньої величини його Місяця Йо чи Айо (10), розташовані між двома найбільшими його супутниками, має величезну кількість вулканів, може найбільше за всі місяці нашої сонячної системи, а його супутник „Европа“ має товстий льодовий покрив, розташований на цій його поверхні, врешті, на його найбільшому місяці „Титані“, підтвердивши вправді наявність атмосфери, але не такої, якої науковці сподівалися, вона бо не складається з кисню та озону, але із суміші азотних та вуглеводних хмар, що становлять продукт випарування нафтових морів. Але, не меншою несподіванкою було виявлення, що славні перестені Сатурна становлять суміш льодових відламків та електричних розряджень.

Якщо мова про сам Сатурн, то він характеристичний, не тільки своєю багаточисленною супутничою родиною (мають найбільшою в нашій сонячній системі) але також наявністю потужних вітрів, швидкість яких перевищує 1,000 миль на годину.

Коли „Вояжер 1“ помічав у міжзоряні простори, „Вояжер 2“ був у напрямленні на зустріч з планетою Уран, що до неї він зблизався в січні 1986 року. Уран, має, не п'ять, але 15 місяців, з яких найбільший, вміщає велетенський каньйон (ущелину), глибиною кільканадцять миль, в порівнянні з яким „Grand canyon“ в Колорадо, нагадує навшишок викопаний рівак.

написано. Вожжд згинув! Хай живе Українська Національна Революція! Смерть ворогам України! Смерть Сталінові та його заплотам! Тільки на руїнах большевизму воскресне Україна! Хай живе українська збройна сила! Хай живе Організація Українських Націоналістів! Хай живе протисовєтська революція!

Летючки були причиною розриву з японцями. Такасі-Сан переглянув зміст летючок і йому він не подобався. Він уважав, що їхня політика є підпорядкована їхній, тому він вимагав від місії:

1. Відмовитися від націоналістичних, ба навіть самостійницьких ідей; 2. Боротьба проти комунізму; 3. перестати писати про тих росіян; 4. не вільно поборювати білих росіян на цьому терені. Навпаки, він вимагав співпрацювати з ними. Таких умов ультиматуму місія не могла прийняти, бо виглядало, що японці шукають українських „квіслінгів“.

Такасі-Сан радив прийняти умови.

Справа загострилася бо Такасі-Сан поставив ультиматум: або вони приймають його умови беззаперечно й безкритично й продовжують співпрацю, або він передасть цю справу вищій інстанції — воєнній місії!

Курси припинилися, а для пологодження конфлікту місія з'явилася у воєнній місії перед майором Ямаока, який поставив обжалування такого змісту:

1. Ви не хочете писати у дусі якого вказуємо!
 2. Атакуйте білих росіян які є в протисовєтській боротьбі!
 3. Домагаєтесь гарантій для України, дати яких не можемо!
 4. Не хочете співпрацювати з іншими націоналістами.
 5. Ваш провід дав нас нам а ви не підпорядковуєтесь!
 6. Ми не будемо вас більше фінансово підтримувати!

Своїми потягненнями Японія заперечила принцип розчленування Росії. Щоби якось жити! чекати кінця війни члени місії шукали праці, як шофери, механіки й інші праці при будівлях, голова місії був навіть раз на службі американської поліції. Зате мали більше часу включати в народну роботу в УНК і УДСі. Голова став навіть

(Закінчення на стор. 4)

Степан Куропась

УКРАЇНА В ПЛЯНАХ ЯПОНІЇ

(На тлі книжки „Там, де сонце сходить“)

II.

Організація Українських Націоналістів мала добрі зв'язки з Литвою і Фінляндією. У Литві виходив журнал „Сурма“ і члени Проводу (ПУН) мали дипломатичні папироти Литви. Гривівський став литовцем „Гриваскас“ й інші теж стали литовцями.

Уже при кінці війни ОУН вислала місію до держав Антанти через Еспанію. Два члени місії через Францію перешли гори Піреней до Еспанії, де їм заарештовано і ув'язнено. Один з них Антін Драган завдяки старанням ОУН-Союзу приїхав до ЗСА і став згодом редактором щоденника „Свобода“, а другому, Юрієві Карманіну, вдалося виїхати до Канади, де тепер є редактором газети „Новий Шлях“ у Торонто.

ОУН вислала місію до Японії у складі трьох членів, учасників нападу на пошту в Городку: Борис Марків, голова, і Михайл Гнатів, Гриць Файда, члени, які пройшли вишкіл, а до них долучилися без вишколу з різних сторін і держав Роман Корда-Федорів, Богдан Луконенко і Омелян Хмельовський. Подорож з Неаполі до Гонг-Конгу тривала шість тижнів. Місія їхала на кошт Японії. Подорож через Суецький канал, Індійський океан була повна пригод і зустрічей з різними людьми. Оглядяли вони піраміди Єгипту й інші цікаві місця. Довідалися, що піраміди будували 100,000 робітників повних 20 років. На дорогу дістали по 50 дол. кожний. Голова місії мав „код“ для зв'язку і додаткових 15 дол. Місію стрів ген. Акікуза, який щодня атримував з нею зв'язок. На привітання приїхав ген. Угай і інші члени уряду, на доказ того, що місію приймали уважно. Акікуза знав більше про справу місії і договору з ОУН, як сама місія, стверджував голова

Борис Марків. В часі перебування місії протягом 13 літ члени мали нагоду стрітатися з такими цивільними особами і військовиками т. з. Квантунг армії і її командиром ген. Йошіда. Японія мала далекохідні плани щодо Амуру і тому такі важні особи, як ген. Ямагучі, ген. Акікуза, полк. Йошінака, Іноу-Сан, Маєда-Сан Матсусака-Сан і інші „Сани“ опікувалися місією.

Через Японію, Корею, місія приїхала до Маньчурії, де клімат змінився, настала зима. Там у Харбін дістали платню 100 сн місячно кожному і 100 сн на особу на теплу одягу. Першим завданням місії було вивчати російську мову, якою деякі її опікуни володіли в слові і письмі. В Маньчурії була поважна російська еміграція — білих (цареславів), яких Японія потребувала для будучої розправи з Советським Союзом. Між трьохчленною українською місією були непорозуміння, які вирішили на тлі співпраці японців з білими як теж на тлі як діяти, бо інструкції з центру ОУН не було.

Японці зорганізували школу, яка мала приготувати українців до майбутньої советської війни. Такасі-Сан винайняв просторе приміщення для школи, подбав навіть про друкарню. Вчилися там від лєнінізму, сталінізму і марксизму до воєнного комунізму. Учителями в школі були Іноу-Сан і Такасі-Сан, який давав лекції з советської розвідки НКВД і ГПУ. Він теж не радив наголошувати справу самостійної України, бо це могло б пошкодити протисовєтському фронтові. На Україні, — казав він — нема вже українців. Є руський або російський народ, а інші національності СССР уже теж перетоплені в російському котлі. Такасі-Сан казав, що люди в Советському Союзі не розуміють їх, бо їм тепер не так важливо — хто править, адже вони вмирають з голоду. Їм треба наголошувати економічну ситуацію, робити порівняння, скільки робітників одержує за кордоном, тут чи в Європі.

Трагедія в Роттердамі змінила ситуацію. Місія повідомила далекосхідний світ про смерть полк. Євгена Коновальця. В Харбіні з'явилися величезні плякати про вибух бомби в Роттердамі і смерть Вовжжа, про який подбав Корда-Федорів, як секретар УДСі. На летючках було

ДО ВАРШАВИ ПРИБІВ голова КГБ генерал Володимир Крючков, який зустрівся з прем'єр-міністром Польщі Тадеушем Мазовецьким. Після розмови він заявив журналістам, що новий прем'єр справив на нього враження „солідної людини, здатної вивести країну зі стану кризи". „Мені він подобався", — сказав головний радянський кабеліст про польського прем'єра-антикомуніста, додавши, що розмова з ним була „продуктивною і цікавою". „Новий прем'єр-міністр, — зробив висновок Крючков, — знає, що треба робити. Ми бажали йому успіхів". Перед тим, як побачитися з Т. Мазовецьким, Крючков зустрівся з міністром внутрішніх справ Польщі генералом Чеславом Кішаком. Місцеві журналісти підкреслюють незвичайну теплоту, з якою Крючков відгукнувся про Мазовецького.

У СТОЛИЦІ МОЛДАВИ Кишиневі відбулася величезна демонстрація націоналістів з вимогою зробити молдавську мову офіційною мовою республіки. У телефонічному інтерв'ю кореспондентів АП представник Молдавського народного фронту Ніколай Раюляну сказав, що на площі Перемоги у Кишиневі відбувся мітинг, в якому взяло участь не менш як 250,000 молдаванів. Багато демонстрантів виїхали на центральну міську площу з червоно-жовтими національними прапорами. До зібраних звернувся голова президії Верховної Ради Молдавської ССР М. Снігур. В Кишиневі відбулася в той же день контрдемонстрація. Її провела організація „Єдність", яка об'єднує росіян та інші етнічні меншини, що проживають у Молдавії. В цій демонстрації взяло участь коло 2,000 осіб.

О. Колодій — поетеса українського походження

Цього року припадає 65-річчя поетичної творчості однієї з найкращих сучасних письменниць сходу Парана Олени Колодій, і з цієї нагоди було влаштовано в публічній бібліотеці міста Куритиба виставку творів Олени Колодій. На ній було виставлено книжки-збірки поезій, світлин та короткий життєпис. Паранський уряд іменував цього року поетесу „найбільш експресивною" і з цієї нагоди видав афіші з написом та портретом Олени.

Під час нашої розмови поетеса заявила, що хоч не володіє українською мовою, але є горда із свого українського роду, говорила про минуле та гадувала свої дитячі роки, з чого я багато дечого довідався.

Олена Колодій походить із української емігрантської родини. Народилася вона в колонії Крус Машадо, вірши почала писати ще з дитинства. В 1928 році вірш „Сльози" опублікував у журналі „Гарото", що його видавали студенти. Згодом інші паранські журнали й часописи почали друкувати її поезії. Довгий час вона працювала вчителькою там, здобула пошану серед учнів. В 1941 році видала першу книжку — збірку поезій, на конкурс поезій в Бразилії вона виграла другу нагороду, серед критиків дістала високу оцінку та здобула велику популярність серед бразильського суспільства. Поетичні твори Олени Колодій носять різноманітні впливи, переважно мають почвучий характер, в деяких вона підкреслює свій зв'язок з Україною.

Поетеса Олена Колодій

Поетеса переклала багато віршів Великого Кобзаря на португальську мову і серед них „Думи мої, думи", „Заповіт" та інші. В 1983 році Товариство прихильників української культури видало її збірку „Вибрані поезії" українською мовою, що її переклада наші письменники Віра Вовк. В 1987 р. Олена Колодій дістала від Паранського уряду титул її диплом як „почесна громадянка міста Куритиба". В Парані існують п'ять шкіл, названі іменем Олени Колодій. На закінчення нашої розмови поетеса подарувала свою найновішу книжку „Візді на дзеркало". Це є 17-те її видання.

К. Шмук

ЧЛЕН КОНГРЕСУ Барней Френк, правдоподібно, стане перед інвестиційною комісією тому, що він публічно признався до того, що zatrudнив у своєму бюро хлопця легкого звичай, з яким він, як гомосексуаліст, мав зносини. Б. Френк є членом Демократичної партії і його товариші є дуже розчаровані цією неприємною історією, яка опиниться невдоволю в етичній комісії Конгресу.

38 РОДИН КРИМСЬКИХ татарів з Ферганської, Андижанської, Самаркандської та інших областей Узбекистану прибули в Крим і, не маючи засобів для придбання домі, зайняли пустуючі землі в селі Севастіянська Бахчисарайського району. Вони почали тут будівництво житлових будинків. Директор радгоспу імені Чкалова в селі Севастіянська дав радгоспним трактористам розпорядження переробити ділянки, зайняті кримськими татарами під житлове будівництво. Трактористи відмовилися виконати розпорядження свого директора. За останні 45 років ці землі не оброблялися і не використовувалися.

Любов Колесняк
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛ
Ціна: \$13.00 з пересилкою
Мешканці сходу Нью-Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

З великим жалем і смутком сприйняли ми вістку, що 7-го липня ц. р. в місті Ст. Катеринс у Канаді упокоївся в Бозі на 81-му році життя заосмотрений найшлюбнішим Тайнаєм сл. п. Василь Литвин. Покійний народився в селі Рошнів Станіславської області в Західній Україні, залишив горем опечалену дружину Галину, брата Степана в Торонто, сестру Марію Маскалі в Нью-Йорку з сином і донькою, двоох братів Михайла і Теодора в Нью-Джерсі, ближчу і дальшу родину в Канаді, Америці і Україні.

Василь Литвин приїхав до Канади в 1928 році 20-літнім хлопцем і поселився у місті Форт-Вільям, не маючи змоги дістати праці з причини економічної кризи. Тому подався далі на захід Канади в Манітобу, Алберта і Саскачеван за працю. Спочатку працював по фармах і офісіях на залізницях. Це його не дуже задовольняло, тому переїхав до Торонто і дістав працю в кравецькій фірмі. Згодом купив своє власне підприємство, а в 1960 році переїхав до міста Ст. Катеринс і став співласником готелю аж до виходу на заслужену

Маємо на складі книжку
Степана Куропаса
СПОГАДИ З УКРАЇНИ
Й 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ
Накладом автора, Нью-Йорк — Париж — Чикаго, 1988 стор. 575. Тверда обкладинка, ціна \$30.00 плюс \$1.60 за пересилку. Можна набувати в книгарні „Свобода".

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Братання — кому на користь?

З приходом до влади в СРСР Михайла Горбачова і у зв'язку з проголошеною ним гласністю та перебуваючою почалися у ЗСА посилені намагання нашої американської загал прихильності до СРСР. Вживаються для того різні дороги. Одну з них є нав'язування прихильних відносин американських міст з містами СРСР. Витворилася своєрідна психоза. Жертвою цієї психози стало недавно м. Баффало, яке побраталося з м. Калініном в СРСР. (Міста, які побраталися, американці звуть „сестрами"). Заходи у справі нав'язання прихильних відносин Баффало з Калініном почалися ще минулого року. Хоч велися вони секретно, приховано від громадянства, та таємниці таки виявилися. Восени 1988 року, коли по Баффало почали поширюватися погослови про можливості встановлення дружніх зв'язків Баффало з Калініном, голова Відділу УККА в Баффало Даша Процик, яка рівночасно координує працю Комітету для відмічення Тижня поневолених народів, почала протестувати. Зайшовши до Ситі Голл, Даша Процик висловила в імені національних груп, які підтримують акцію Комітету Тижня поневолених народів, а які творять досить велику частину населення Баффало, занепокоєння і побоювання з приводу братання з містом Баффало з містом Калініном. Але заступник майора Баффало заперечив тоді Дашу Процик словами: „Це ніколи не станеться". На жаль, воно так сталося!

Яка іронія! В часі, коли в Баффало відзначали цю річницю Тижня поневолених народів (17-22 липня), виявилось, що до Баффало прибула чотиричленна делегація із Калініна, щоб підписати договір між двома містами. У склад совєтської делегації входили: Александр Білоусов — голова міської ради м. Калінін, Сергей Кисельов — секретар міськомуні партії, Ніна Сініцина — член міської ради (її заступник директор однієї із середніх шкіл Калініна) та Лена Зверева — студентка університету. Під час того, як перед будинками міської та повітової управ в Баффало повішали прапори поневолених народів, „батьки" міста

гостили у себе росіян — представників народу поневоленого, що підкорив собі і окупує країни, з яких походять велика частина мешканців нашого міста.

Поставлена перед доконианний факт, голова Відділу УККА і координатор праці Комітету Тижня поневолених народів Даша Процик почала діяти. Звернулася вона до членів міської ради, щоб вони рятували те, що ще властиво врятувати. При тому голова висунула такі аргументи: міська рада діє незгідно із духом публічного Закону 86/90 і незгідно з бажанням громади. Діє за секретом і виходить поза межі своїх завдань, входить у сферу зовнішніх справ. З протакцією треба було поспішати, треба було діяти негайно, поки совєтська делегація не залишила ще Баффало. Нав'язуючи до Тижня поневолених народів, Даша Процик виготовила відповідну резолюцію. В оформленні резолюції важливу роль відіграли також лідер більшості у міській раді — Джеймс Пітс і член міської ради — Дейвід Рутенкі, за що їм належить признання і подяка. Резолюція була схвалена одностайно 25 липня ц.р. Саме того дня відбулося засідання міської ради. Зміст резолюції такий: міська рада уповноважує посади міської міської вступати у дружні зв'язки з м. Калініном в сенсі наближення людей до людей, щоб громадяни СРСР докладніше зацікавилися способом американського життя, з американською демократією, а не в сенсі підтримки совєтського уряду, який нехтує людськими правами і національною свободою народів, що входять в склад СРСР. Для того саме міська рада підтримує акцію Комітету Тижня поневолених народів.

Наші громади на поселеннях можуть тепер часто знайтися в обличчя обманливих потягів Москви в часі гласності і перебудови — потягів, передбачених і непередбачених. Тому треба бути завжди напоготові і своєчасно робити відповідні протизаходи. Кому б користь із нав'язування дружніх відносин з СРСР? В кожному разі, не Америці і не поневоленим Московою народам.

Михайло Лоза

Св. п. В. Литвин

Св. п. В. Литвин

емеритурі. Маючи більше вільного часу, включився в суспільно-громадську працю, а головним чином у Суспільній службі українців Канади. Завсідли був активним, чесним і примірним членом і через кілька років сповняв обов'язки заступника голови. Коли з рамени Суспільної служби покликані до життя Корпорацією у справі будови дому для старших громадян, В. Литвин був одним з її членів, де виконував свою працю чесно, точно і шляхетно.

Похоронні відправи в похоронному заведенні і в церкві св. Кирила і Методія відслужив о. парох д-р Микола Комар, а відтак тіло покійного В. Литвина спочило на цвинтарі Вікторії Лови. Над свіжою могилкою попрощав покійного о. д-р Микола Комар, а присутні прощалися піснями „Видиши, брате мій". З цвинтаря всі вернулися до залу Українського Національ-

Св. п. ЯРОСЛАВА КУШНІР з дому ЗІНКЕВИЧ

народжена 17 липня 1909 р. в Завиді, біля Радехова, Галичина в родині отця Михайла Зінкевича та Ольги з Чмопів. Св. п. Ярослав (Ольга, Антоніна) Зінкевич-Кушнір закінчила 1928 р. класичну гімназію Сестер Василінок у Львові, а після державні педагогічні курси. Була від 1930 до 1944 року професійною учителькою в школах Західної України, а на еміграції вчила догрі літа в Монреалі в Рідній Школі ім. Митрополита Андрея Шептицького, директором якої був св. п. о. крипошанин Василь Бринявський. Від 1950 р. належала до Об'єднання Жінок Ліги Визволення України в Монреалі, а після переїзду до Торонто 1968 р. була активним членом Суспільної Служби України в Канаді. Від 1969 р. важко хворіла, але померла несподівано на атакі серця і емболією.

Панахида відбудеться в четвер, 3-го серпня 1989 р., в похоронному заведенні Кардинала в Торонто. Заупокійна Служба Божа відправлена 4-го серпня в церкві св. Покрови при вул. Лідс. Тіліні останки спочинуть біля мужа, св. п. проф. Омелія Кушніра, на українському цвинтарі св. Володимира в Оаквіл, Онтаріо.

В глибокій печалі: дочка — КВІТОСЛАВА МАРІЯ брати — ЗЕНОН з дружиною ОЛЬГОЮ та родиною, в Кракові РОМАН з дружиною АЛЬДОНОЮ та родиною, в Торонто родина мужа, св. п. проф. Омелія, в США дальша родина в західній Україні. Вічна їй Пам'ять!

Моя подяка тим членам Родини та Знайомим, що взяли участь у похоронних відправах, переслали численні чудові букети квітів, несли домошки. Зокрема дякую інж. Миколай Барановському за участь в панахиді.

Дякую тим особам, що прихилилися до організації похорону: о.о. Іванові Баршнікові та д-рові Миколай Стасеві за відправу панахиди та Заупокійної Служби Божої, о. Курковському, з парфії св. Миколая, за відвідини в шпиталі та за Останній Тайний, хорів „Обнова" та його диригентів Петро Бубелі за співа на панахиді, Богдана Чолієва за співа на Заупокійній Літургії. Моя щира подяка дорогій Ользі Павлюк, що турбувалася та створювала допомоги мені, як також Євгенію Шведові та Ярославові Сербинові. Ромі Ганківській дякую за влаштування трізни.

Дякую моїй товаришці дитячих літ, дорогій Маріїчці Бринявській Чолій, що прибула з Монреалю та звеличила похоронні відправи своїми прекрасними оксамитним співом. Дякую Маріїчці за слово над гробом та на трізни, в якому вона так влучно підкреслила вклад моєї Мами в життя української спільноти: її педагогічну працю.

Для мене Мама моя — Нюня — була від початку моєї радості втіленням Краси, краси якої жадна офіційна світлина не може передати, краси, що зростала з віком і слабкістю, і приносила біль і радість. Ця краса, зокрема великі сині очі, притягала увагу, навіть в літній, прохолодній чужині. Нюня була щастям моїм, яке я думала ще скоро не покине мене, яке я схоронила від смерті...

Родина не організувала жадної збірки, але присутні Памі на трізни зібрили деякі пожертви на український піклувальний дім св. Дмитрія в Торонто та на інші громадські цілі. Жертували в пам'ять моєї Мами:

На Піклувальний дім св. Дмитрія, Торонто	
Квітослава М. Кушнір	100.00
Д-р Олександр Кіос	50.00
Марія Осмак	50.00
Ірина Хухра Сольчанік	50.00
Христина і Ігор Дякунчак	40.00
Роман Зінкевич	40.00
Марія Баран	20.00
Роман Ганківський	20.00
Дарія Данилович	20.00
Марія Комісар Равич	20.00
Бронислава Мельник	20.00
Ольга Павлюк	20.00
Ірина Павлюк Петрига	20.00
Володимир Процик	20.00
Ярослав Сербин	20.00
Марія Чолія	20.00
Євген Швед	20.00
Ірина Гомонко	10.00
Н. Козова	10.00
Д-р Олександр Малицький	10.00
Володимир Цибунський	10.00
Катерина Яворська	10.00
	600.00

На Товариство Св. Софія	
Віра Лозинська Іванівна	50.00
На В-во Гомін України, Торонто	
Наталія Гуцал	20.00
На Український Вільний Університет	
Микола Кавка	25.00
На журнал „Жіночий Світ"	
Іроїда Винницька	20.00
Квітослава М. Кушнір	50.00
На Служби Божі	
Любомира і Лев Лукомські	50.00
Разом:	815.00

Ділимося сумною вісткою, що вночі з 27-го на 28-го серпня 1989 р. заснула навіки наша Дружина, Тета, і Братова на 90-му році життя

МАРІЯ з ПОПОВИЧ КЕДРИН-РУДНИЦЬКА

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 30-го серпня 1989 р. о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Бромфільського 221, Warren St. Jersey City, N.J. ПОХОРОН з того ж похоронного заведення на український православний цвинтар св. Андрія, в Бавнд Бруку, Н. Дж., в четвер, 31-го серпня, год. 10-та рано.

ІВАН — чоловік
ОЛЬГА ПЕРЛОВИЧ — сестра
МАРТА СМІТ — сестриня з чоловіком МАЙКОМ
і синами МАРТИНОМ і МОРГАНОМ
МАРІЯ СОКІП-РУДНИЦЬКА — братова
з синами РОМАНОМ і ДОРІАНОМ
ПЕТРО ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИЙ — свояк

СУБОТНЯ ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ФУНДАЦІЇ „РІДНА ШКОЛА" в НЬЮАРКУ, Н. Дж.
SANFORD AVE and IVY St., NEWARK, N. J.
в приміщеннях української католицької школи св. Івана Христителя
ПОЧИНАЄ НАВЧАННЯ в СУБОТУ, 9-го ВЕРЕСНЯ 1989 р. о год. 8:30 рано
й у той самий час продовжують вписи учнів.
„Рідна Школа" приймає учнів від передшкільної до 12-ої класи включно.
У програму навчання входять: українська мова і література, історія, культура та географія України. Ведуться теж спеціальні класи для дітей від 3-го до 7-го року життя, які не володіють українською мовою та класи для дорослих, які бажать вивчити українську мову.
Про точніші інформації прошу тел.: ХРИЗАНТА ГЕНТИШ, директор „Рідної Школи" (201) 783-9124
або ЯРОСЛАВ ТХІР, голова фундації „Рідна Школа" (201) 857-1709

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА при ОУА „Самопоміч" в Нью Йорку
подає до відома, що
НАВЧАННЯ в новому Шкільному Році 1989/90 розпочинається в суботу, 9-го вересня 1989 року
СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА
при 7-й вулиці в Нью Йорку, Н. Й.
• Збірка всіх учнів по класах о год. 9-й ранку
• Навчання після Служби Божої триватиме до год. 12:50 дня
• Вписи нових учнів від 1-ої до 12-ої класи, як також передшкільної й англійської класи відбуватимуться в перші суботи місяця вересня в канцелярії Школи (вхід Т. Шевченко Плейс) між 6 і 7 вул.
При Школі існує рівнож СВИТЛИЧКА, що є підзарядом 83-го Відділу Союзу Українок.
ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
має шану повідомити всіх українських комбатантів, організації молоді та все українське громадянство, що на
Оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й.
відбудуться
З'ІЗДИ БРАТСТВА
з таким порядком
СУБОТА, 2 ВЕРЕСНЯ 1989 р.
9:30 ранку — 6:00 вечора — Народи 21-го Дел. Крайового З'їзду
6:30 веч. — 9:00 вечора — БЕНКЕТ
9:00 веч. — Комбатантські Вечорниці
НЕДІЛЯ, 3-го ВЕРЕСНЯ
8:30 ранку з перервами — Народи Головного 9-го З'їзду.
10:00 ранку — БОГОСПЛУХИ
11:00 ранку — Панахида біля „Могили-Пам'ятника"
5:00 вечора — КОНЦЕРТ
Просимо організації молоді, комбатантські організації та все українське громадянство взяти участь в урочистій частині програми.

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІАРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО в НЬЮ ЙОРКУ
запрошує Членів й Українське Громадянство на
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ у п'ятиліття смерті св. п. ПАТРІАРХА ЙОСИФА
у якій участь беруть:
— д-р ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ — святочне слово
— д-р АСКОЛЬД ПОЗИНСЬКИЙ — рецитация
— Вокальний ансамбль хору „ДУМКА" під керівництвом МИХАЙЛА ЛЕВА
— МИХАЙЛО НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ (бас)
— ХРИСТИНА КАРПЕВИЧ (сопрано)
— ОЛІА ХОДОБА з бандурою
— при фортепіані: МИХАЙЛО ЛЕВ і ЮРІЙ ЦИБІВСЬКИЙ
Академія відбудеться у НЕДІЛЮ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1989 р., о год. 2-й по пол. у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга Авен. в Нью Йорку.
В ту ж неділю, 10 вересня будуть відправлені поминальні Служби Божі у всіх церквах Метрополі Нью Йорку.
У церкві св. Юра на 7-й вулиці Служба Божа буде відправлена о год. 12-й дня. Даток 5.00 дол.
УПРАВА ТОВАРИСТВА

